

PŘEDBĚŽNÉ VÝSLEDKY SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ K 1. BŘEZNU 2001

Sčítání lidu, domů a bytů k 1. březnu 2001 bylo třináctým novodobým populačním censem od roku 1869. Jeho úkolem bylo zpřesnit bilance obyvatelstva, jeho věkovou strukturu, zjistit sociálně ekonomické složení, zjistit skutečný domovní a bytový fond a úroveň bydlení, jakož i poskytnout nové výchozí základny pro prognózy vývoje české společnosti v 21. století.

Census 2001 se konal ve zjištěné atmosféře, vyvolané hromadnými informačními prostředky, některými veřejnými orgány a hlavně zájmovými skupinami za podpory některých publicistů, vždy s odvoláním na ochranu osobních dat a majetkových poměrů, avšak také na základě zájmově podjatých, nebo zkrslujících informací o obsahu sčítání.

Sčítání bylo provedeno na základě zákona č. 158/1999 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů, a předcházelo mu zkušební sčítání od 1. září do 5. října 1999 k ověření srozumitelnosti kladených otázek a k případné revizi obsahu sčítacích listů. Ze 16 542 vybraných bytů pro pilotážní výzkum bylo navštíveno 14 747 bytů, z nich 3 173 domácností se odmítlo zkušební sčítání účastnit, z toho jen 10,5 % z obavy ze zneužití a 14,1 % s odůvodněním, že jde o porušení soukromí.

Samo sčítání v březnu 2001 však proběhlo proti očekávání **úspěšně**. Kromě několika závad (ztráta sčítacího operátora sčítacím komisařem, nutnost výměny komisaře ap.), což bylo nutno při účasti 50 000 sčítacích komisařů a revizorů očekávat, nebyly hlášeny z terénu větší obtíže. Ukázalo se, že obyvatelstvo v naprosté většině odmítlo poplašné a zčásti zřejmě úmyslně zlovolné informace o možnostech zneužití sčítacích materiálů, což se prokázalo nízkým podílem nezjištěných údajů, a to i v tzv. nejcitlivějších údajích, jako byla národnost, mateřský jazyk nebo náboženské vyznání. Obyvatelstvo se ukázalo vyspělejší než se předpokládalo.

Obsah sčítání lidu, domů a bytů vycházel jednak z tradičních populačních censů v českých zemích, jednak byl koordinován s požadavky Evropské unie a Organizace spojených národů. Neobsahoval otázky na příjem obyvatel ani jejich majetek, kromě několika otázek na vybavení domácností technickým zařízením, resp. rekreačními

možnostmi, jak tomu bylo při předešlých censech.

Za největší změnu z hlediska sčítání osob, resp. z hlediska „obyvatelstva České republiky“ nutno považovat jeho nové vymezení. Sčítání lidu, prováděná od roku 1961, sčítala sice jak přítomné, tak trvale bydlící obyvatelstvo, avšak podrobné zpracování charakteristik bylo provedeno pouze za „trvale bydlící obyvatelstvo“, za něž pak byly vedeny jeho intercenzální bilance. Sčítání lidu 2001 přijalo i v České republice vymezení populace státu jako součet obyvatel „trvale bydlících“ a „obyvatel s dlouhodobým – déle než 90 dní trvajícím – pobytem v České republice“. Tito obyvatelé představují novou populační základnu státu, za něž budou vedeny demografické bilance podle věku, pohlaví, územního rozmístění ap.

Sčítání domů a bytů bylo provedeno jak za domy a byty trvale obydlené, tak za neobydlené, resp. obydlené přechodně. Obytná plocha byla definována jako plocha obytné místnosti (bez kuchyně) s plochou 4 m² a více.

Pokud jde o srovnatelnost údajů sčítání 2001 s předchozími, uvádí se kromě „obyvatelstva České republiky“ ještě odlišný okruh „pracujících osob“. V roce 2001 jsou do skupiny osob pracujících zahrnuty pouze ženy na mateřské dovolené v trvání 28 nebo 37 týdnů, kdežto v roce 1991 i ženy na delší mateřské dovolené (do 3 let věku dítěte). Pokud jde o domy a byty, rozdíl budou uvedeny níže.

Předběžné výsledky sčítání lidu, domů a bytů 2001 uveřejnil Český statistický úřad podle slibu do tří měsíců po provedení censu.¹⁾ Podle nich měla Česká republika 10 292 933 trvale bydlících obyvatel, v tom 10 223 079 s trvalým pobytem **de iure** a 69 854 obyvateli s dlouhodobým pobytem delším 90 dnů. Proti 10 302 215 obyvatel s trvalým bydlištěm v roce 1991 to znamenalo úbytek 9 282 (0,1 %) obyvatel. Kromě toho bylo v roce 2001 sečteno 46 026 obyvatel s krátkodobým pobytem a 714 235 osob dočasně přítomných (v roce 1991 pouze 387 192). Podíl žen se snížil z 51,5 % na 51,2 %.

V roce 2001 bylo ve **věku 0 – 14 let** 16,5 % obyvatel proti 21,0 % v roce 1991, ve věku 15 – 59 let 65,3 % proti 61,2 % a ve věku od 60 let 18,2 % proti 17,8 %

před deseti lety. To byl důsledek nepříznivého populačního vývoje mezi oběma censy. Bilance zahraničního stěhování k tomu přispěla jen v malé míře.

Ekonomická aktivita obyvatelstva se během deseti let – podle výsledků sčítání lidu, kde je zjišťována přímo u obyvatelstva – prudce snížila. Počet pracujících se snížil o 665 008 (12,6 %) na 4 633 280 ekonomicky činných, u mužů došlo ke snížení o 7,4 %, u žen o 18,1 %. V roce 1991 připadlo na 100 obyvatel ve věku 15-59 let 84,1 ekonomicky aktivních, v roce 2001 pouze 69,0. U mužů kleslo ekonomické zapojení z 87,6 na 75,7, u žen z 80,6 na 62,1. Zjištěná data budou jistě korigována definitivním zpracováním. V roce 1991 vyjíždělo za zaměstnáním z obce trvalého bydliště do jiné obce 33,3 % pracujících, v roce 2001 36,7 %. Na zvýšení podílu mělo vliv i zvýšení počtu obcí v roce 2001 proti roku 1991.

Předběžné zpracování výsledků sčítání 2001 se zaměřilo i na dvě „citlivé charakteristiky“, z nichž prvu byla **národnost obyvatelstva**. V březnu 2001 se přihlásilo k české národnosti 90,1 % obyvatelstva, k „moravské“ zemské národnosti 3,6 % obyvatelstva a ke „slezské“ zemské národnosti 0,1 % obyvatelstva. Příslušníků **unitární české národnosti** tak bylo v České republice 93,8 % obyvatelstva. V roce 1991 to bylo 94,8 % s tím, že podíl zemských národností byly 81,2 %, 13,2 % a 0,4 %. Podíl slovenského obyvatelstva se snížil z 3,1 % na 1,8 %, obyvatelstva německé národnosti z 0,5 % na 0,4 %, polské národnosti z 0,6 % na 0,5 % a romské národnosti z 0,3 % na 0,1 %. Výrazně však vzrostl počet a podíl obyvatelstva jiné, ev. nezjištěné národnosti, z 0,7 % na 3,4 % jako důsledek otevření hranic po roce 1989.

K významným změnám došlo také u **náboženského vyznání obyvatelstva**. Podíl osob bez vyznání se zvýšil z 39,9 % na 58,3 % v roce 2001. Podíl hlásících se k některému vyznání (církvi, náboženské obci) se snížil ze 43,9 % na 31,7 %. Za významné možno považovat, že podíl osob s nezjištěným údajem o náboženské příslušnosti se snížil z 16,2 % na 10,1 %, což znamená odmítnutí varování před možným zneužitím tohoto „citlivého údaje“. Podíl obyvatel římskokatolického vyznání

Uspořádaný soubor okresních měst a měst s 10 000 a více obyvateli podle hodnot celkových přírůstků (úbytků) počtu obyvatel 1991 – 2001 a podle hodnot podílu obyv. ve věku 0 – 14 let a 60 a více let v roce 2001

Poř. č.	Přírůstek (-úbytek) počtu obyvatel 1991-2001				Podíl obyvatel (v %) 2001 ve věku			
	Město	absol.	Město	v % stavu v roce 1991	0 - 14 let		60 a více let	
					Město	hodnota	Město	hodnota
1	Jirkov	2 665	Jirkov	14,62	Jirkov	22,96	Poděbrady	21,04
2	České Budějovice	1 633	Vysoké Mýto	10,69	Orlová	20,91	Humpolec	20,90
3	Žďár nad Sázavou	1 243	Krupka	6,63	Kopřivnice	20,27	Praha	20,71
4	Cheb	1 181	Bruntál	5,53	Krupka	20,06	Turnov	20,62
5	Vysoké Mýto	1 154	Žďár nad Sázavou	5,36	Klášteřec nad Ohří	19,95	Hradec Králové	20,48
6	Jindřichův Hradec	981	Neratovice	4,69	Česká Lípa	19,45	Brno	20,36
7	Haviřov	976	Jindřichův Hradec	4,50	Bruntál	19,32	Zlín	20,34
8	Bruntál	929	Náchod	4,01	Velké Meziříčí	19,10	Karlovy Vary	20,33
9	Krupka	837	Cheb	3,71	Chodov	18,67	Pardubice	20,18
10	Náchod	830	Jaroměř	3,45	Frenštát pod Radhoštěm	18,54	Plzeň	20,04
11	Kroměříž	750	Aš	3,36	Vysoké Mýto	18,53	Kolín	19,77
12	Neratovice	736	Český Krumlov	3,36	Hranice	18,50	Mariánské Lázně	19,71
13	Břeclav	703	Benešov	3,22	Jaroměř	18,43	Náchod	19,24
14	Mladá Boleslav	679	Říčany	3,16	Třebíč	18,38	Kyjov	19,21
15	Nový Jičín	666	Rumburk	3,06	Český Těšín	18,30	Prostějov	19,08
16	Třebíč	606	Velké Meziříčí	3,05	Rumburk	18,29	Sušice	18,99
17	Benešov	512	Břeclav	2,68	Nové Město na Moravě	18,25	Dvůr Králové nad Labem	18,97
18	Olomouc	507	Kroměříž	2,62	Frydek-Místek	18,19	Teplice	18,95
19	Krnov	497	Nový Jičín	2,52	Žďár nad Sázavou	18,14	Ústí nad Orlicí	18,83
20	Český Krumlov	474	Frenštát pod Radhoštěm	2,47	Rychnov nad Kněžnou	18,01	Rokycany	18,80
21	Tábor	462	Rychnov nad Kněžnou	2,29	Sokolov	18,01	Domažlice	18,80
22	Písek	436	Nový Bor	2,11	Neratovice	17,89	Kroměříž	18,79
23	Jaroměř	433	Svitavy	2,11	Most	17,87	Vrchlabí	18,79
24	Aš	413	Litomyšl	1,97	Nový Jičín	17,86	Říčany	18,54
25	Svitavy	368	Krnov	1,95	Studénka	17,82	Litomyšl	18,53
26	Velké Meziříčí	351	Sušice	1,87	Pelhřimov	17,76	Ostrov	18,52
27	Chrudim	343	Poděbrady	1,76	Bílina	17,71	Šumperk	18,52
28	Říčany	337	České Budějovice	1,68	Chrudim	17,71	Blansko	18,49
29	Rumburk	330	Třebíč	1,58	Kadaň	17,66	Nové Město nad Metují	18,44
30	Uherské Hradiště	284	Lanškroun	1,56	Hlinsko	17,63	Holešov	18,43
31	Hranice	277	Mladá Boleslav	1,55	Prachalice	17,61	Třinec	18,40
32	Frenštát pod Radhoštěm	276	Písek	1,48	Tachov	17,58	Vysoké Mýto	18,28
33	Rychnov nad Kněžnou	265	Chrudim	1,45	Aš	17,58	Beroun	18,26
34	Nový Bor	257	Hranice	1,42	Český Krumlov	17,45	Brandýs n.L.-St.Boleslav	18,26
35	Poděbrady	233	Turnov	1,30	Valašské Meziříčí	17,45	Písek	18,25
36	Trutnov	218	Tábor	1,27	Jindřichův Hradec	17,43	Litvínov	18,22
37	Sušice	212	Pelhřimov	1,26	Veselí nad Moravou	17,42	Boskovice	18,20
38	Rožnov pod Radhoštěm	211	Rožnov pod Radhoštěm	1,19	Rožnov pod Radhoštěm	17,40	Klatovy	18,19
39	Pelhřimov	208	Haviřov	1,13	Litoměřice	17,40	Vlašim	18,16
40	Litomyšl	201	Uherské Hradiště	1,06	Vyškov	17,36	Jihlava	18,15
41	Turnov	187	Boskovice	1,01	Česká Třebová	17,36	Jičín	18,09
42	Lanškroun	154	Prachalice	0,91	Zábřeh	17,32	Slaný	18,08
43	Boskovice	114	Nové Město na Moravě	0,86	Krnov	17,29	Semily	18,04
44	Prachalice	108	Trutnov	0,68	Náchod	17,21	Šternberk	18,00
45	Nové Město na Moravě	90	Olomouc	0,49	Třinec	17,19	Čelákovice	17,99
46	Klatovy	68	Slaný	0,29	Varnsdorf	17,17	Olomouc	17,98
47	Slaný	45	Klatovy	0,29	Uničov	17,12	Mělník	17,98
48	Sokolov	30	Hlučín	0,16	Moravská Třebová	17,09	Roudnice nad Labem	17,96
49	Kladno	25	Sokolov	0,12	Litovel	17,09	Hlinsko	17,89
50	Hlučín	23	Havlíčkův Brod	0,04	Haviřov	17,06	Přerov	17,85
51	Havlíčkův Brod	9	Kladno	0,03	Žatec	17,04	Havlíčkův Brod	17,84
52	Česká Třebová	4	Česká Třebová	0,02	Opava	17,02	Liberec	17,83
53	Moravská Třebová	-6	Moravská Třebová	-0,05	Louny	16,99	Uherský Brod	17,79
54	Kutná Hora	-19	Kutná Hora	-0,09	Karvíná	16,99	Kladno	17,76
55	Vyškov	-47	Vyškov	-0,21	Bohumín	16,94	Haviřov	17,55
56	Tachov	-71	Blansko	-0,43	Ústí nad Labem	16,90	Moravská Třebová	17,52
57	Semily	-71	Uherský Brod	-0,54	Trutnov	16,90	Kralupy nad Vltavou	17,50
58	Blansko	-89	Tachov	-0,55	Uherský Brod	16,86	České Budějovice	17,50
59	Uherský Brod	-95	Znojmo	-0,61	Lanškroun	16,81	Chrudim	17,45
60	Ústí nad Orlicí	-99	Jablonec nad Nisou	-0,62	Vsetín	16,80	Děčín	17,44
61	Nové Město nad Metují	-118	Česká Lípa	-0,65	Hodonín	16,80	Litovel	17,42
62	Litovel	-118	Ústí nad Orlicí	-0,65	Kutná Hora	16,76	Ostrava	17,41
63	Varnsdorf	-126	Semily	-0,76	Slaný	16,76	Opava	17,37
64	Chodov	-132	Varnsdorf	-0,77	Písek	16,73	Znojmo	17,32
65	Humpolec	-143	Chodov	-0,88	Cheb	16,71	Hlučín	17,31
66	Vrchlabí	-157	Vsetín	-1,02	Tábor	16,70	Česká Třebová	17,30
67	Čelákovice	-183	Bohumín	-1,08	Litomyšl	16,70	Příbram	17,27
68	Studénka	-187	Kopřivnice	-1,09	Nové Město nad Metují	16,70	Uničov	17,24
69	Veselí nad Moravou	-200	Nové Město nad Metují	-1,15	Mělník	16,69	Studénka	17,19
70	Brandýs n.L.-St.Boleslav	-202	Litovel	-1,16	Semily	16,68	Uherské Hradiště	17,15

Poř. č.	Přírůstek (-úbytek) počtu obyvatel 1991-2001			Podíl obyvatel (v %) 2001 ve věku				
	Město	absol.	Město	v % stavu v roce 1991	0 - 14 let		60 a více let	
					Město	hodnota	Město	hodnota
71	Kadaň	-212	Vrchlabí	-1,17	Ostrava	16,65	Nymburk	17,09
72	Znojmo	-219	Kadaň	-1,19	Strakonice	16,52	Rakovník	17,06
73	Jičín	-221	Žatec	-1,24	Ústí nad Orlicí	16,52	Strakonice	17,05
74	Holešov	-222	Humpolec	-1,29	Havlíčkův Brod	16,50	Tábor	17,02
75	Žatec	-251	Brandýs n.L.-Sl.Boleslav	-1,29	Jeseník	16,44	Frenštát pod Radhoštěm	17,00
76	Česká Lípa	-255	Liberec	-1,31	Uherské Hradiště	16,44	Zábřeh	16,99
77	Bohumín	-256	Jičín	-1,32	Sušice	16,43	Jaroměř	16,98
78	Kopřivnice	-262	Děčín	-1,45	Turnov	16,43	Karviná	16,91
79	Kralupy nad Vltavou	-279	Kralupy nad Vltavou	-1,56	Děčín	16,42	Ústí nad Labem	16,90
80	Jablonec nad Nisou	-284	Veselí nad Moravou	-1,60	Hlučín	16,41	Bohumín	16,83
81	Jeseník	-286	Mělník	-1,62	Svitavy	16,40	Valašské Meziříčí	16,83
82	Ostrov	-295	Ostrov	-1,65	Boskovice	16,38	Kutná Hora	16,80
83	Vsetín	-302	Opava	-1,66	Jičín	16,34	Jablonec nad Nisou	16,79
84	Mělník	-317	Jihlava	-1,68	Jablonec nad Nisou	16,32	Krnov	16,72
85	Klášteřec nad Ohří	-322	Studénka	-1,74	Příbram	16,31	Pelhřimov	16,70
86	Roudnice nad Labem	-348	Valašské Meziříčí	-1,74	Břeclav	16,30	Vsetín	16,69
87	Hlinsko	-350	Holešov	-1,75	Rakovník	16,28	Požnov pod Radhoštěm	16,50
88	Uničov	-358	Hradec Králové	-1,76	Benešov	16,26	Varnsdorf	16,47
89	Beroun	-362	Čelákovice	-1,78	Ostrov	16,25	Hranice	16,44
90	Rokycany	-362	Ústí nad Labem	-1,78	České Budějovice	16,24	Lanskroun	16,43
91	Šternberk	-389	Klášteřec nad Ohří	-1,99	Vrchlabí	16,19	Žatec	16,39
92	Kyjov	-408	Zlín	-2,01	Kralupy nad Vltavou	16,15	Benešov	16,33
93	Domažlice	-409	Beroun	-2,01	Blansko	16,09	Velké Meziříčí	16,20
94	Zábřeh	-448	Jeseník	-2,19	Nový Bor	16,08	Jindřichův Hradec	16,17
95	Vlašim	-480	Příbram	-2,25	Chomutov	16,08	Břeclav	16,14
96	Valašské Meziříčí	-491	Brno	-2,35	Znojmo	16,07	Mladá Boleslav	16,10
97	Dvůr Králové nad Labem	-496	Rokycany	-2,46	Mladá Boleslav	16,00	Hodonín	16,07
98	Mariánské Lázně	-514	Ostrava	-2,47	Šumperk	15,92	Trutnov	16,04
99	Rakovník	-635	Litoměřice	-2,51	Kladno	15,91	Chomutov	16,01
100	Litoměřice	-646	Roudnice nad Labem	-2,57	Přerov	15,88	Litoměřice	15,89
101	Nymburk	-656	Chomutov	-2,63	Otrokovice	15,86	Jeseník	15,84
102	Strakonice	-761	Šternberk	-2,66	Beroun	15,85	Nové Město na Moravě	15,82
103	Děčín	-779	Most	-2,71	Jihlava	15,82	Louny	15,77
104	Příbram	-832	Uničov	-2,79	Rokycany	15,82	Svitavy	15,64
105	Jihlava	-873	Dvůr Králové nad Labem	-2,92	Brandýs n.L.-Sl.Boleslav	15,81	Cheb	15,62
106	Otrokovice	-878	Šumperk	-2,92	Humpolec	15,77	Vyškov	15,56
107	Šumperk	-889	Praha	-2,93	Šternberk	15,72	Žďár nad Sázavou	15,52
108	Hodonín	-904	Teplice	-2,96	Teplice	15,71	Most	15,44
109	Bílina	-1 030	Zábřeh	-2,99	Liberec	15,69	Otrokovice	15,42
110	Opava	-1 044	Třinec	-3,01	Holešov	15,63	Český Krumlov	15,35
111	Louny	-1 074	Strakonice	-3,08	Kroměříž	15,58	Sokolov	15,32
112	Kolín	-1 106	Kyjov	-3,16	Olomouc	15,56	Nový Jičín	15,23
113	Český Těšín	-1 148	Hodonín	-3,20	Prostějov	15,52	Nový Bor	15,20
114	Třinec	-1 214	Hlinsko	-3,21	Nymburk	15,47	Veselí nad Moravou	15,19
115	Orlová	-1 318	Frydek-Místek	-3,25	Říčany	15,42	Kadaň	15,18
116	Liberec	-1 330	Prostějov	-3,27	Litvínov	15,40	Aš	15,14
117	Litvínov	-1 345	Pardubice	-3,30	Domažlice	15,35	Bílina	14,88
118	Chomutov	-1 398	Mariánské Lázně	-3,34	Dvůr Králové nad Labem	15,29	Český Těšín	14,83
119	Teplice	-1 567	Kolín	-3,50	Klatovy	15,24	Rychnov nad Kněžnou	14,55
120	Prostějov	-1 636	Domažlice	-3,55	Roudnice nad Labem	15,22	Rumburk	14,47
121	Zlín	-1 667	Orlová	-3,63	Vlašim	15,22	Třebíč	14,29
122	Ústí nad Labem	-1 750	Rakovník	-3,64	Čelákovice	15,06	Tachov	14,18
123	Hradec Králové	-1 754	Vlašim	-3,75	Pardubice	14,90	Frydek-Místek	13,98
124	Most	-1 915	Plzeň	-3,89	Hradec Králové	14,80	Prachovice	13,83
125	Frydek-Místek	-2 072	Karlovy Vary	-3,92	Kyjov	14,75	Krupka	13,23
126	Karlovy Vary	-2 197	Český Těšín	-4,14	Kolín	14,72	Neratovice	12,72
127	Přerov	-2 654	Nymburk	-4,33	Brno	14,61	Brunstál	12,57
128	Pardubice	-3 115	Otrokovice	-4,33	Zlín	14,59	Kopřivnice	12,31
129	Karviná	-3 364	Litvínov	-4,62	Mariánské Lázně	14,55	Chodov	12,28
130	Plzeň	-6 734	Karviná	-4,92	Poděbrady	14,50	Jírkov	12,25
131	Ostrava	-8 078	Louny	-5,16	Plzeň	14,37	Česká Lípa	12,08
132	Brno	-9 111	Přerov	-5,17	Karlovy Vary	14,20	Klášteřec nad Ohří	11,96
133	Praha	-35 598	Bílina	-6,05	Praha	13,65	Orlová	11,76

Zdroj: Vyhodnocení předběžných výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v ČR. Podle podkladů ČSÚ zpracoval ÚRS Praha a s. (říjen 2001).

klesl z 39,0 % na 26,3 %, českobratrského evangelického vyznání ze 2,0 % na 1,3 % a příslušníků církve československé husitské z 1,7 % na 0,9 %. Podíl osob hlásících se k jiným církvím zůstal na hladině 3,1 %.

Současná **bytová situace** a spor o postačitelnost bytového fondu zaměřily po-

zornost na vývoj a stav domovního a bytového fondu. **Úhrn domů** se mezi oběma posledními sčítáními zvýšil z 1 868 541 na 1 983 521 (+ 6,2 %). Počet trvale obydlených domů vzrostl z 1 597 076 na 1 627 271 (+ 1,9 %), rodinných domů z 1 352 221 na 1 392 746 (+ 3,0 %), počet neobydlených domů z 271 465 na 356 250

(+ 31,2 %). Tyto změny se promítly i do bilance a tempa reprodukce bytů.

K 1. březnu 2001 bylo sečteno celkem 4 369 239 **bytů** proti 4 077 193 před deseti lety (+ 7,2 %). Počet trvale obydlených bytů vzrostl z 3 705 681 na 3 828 912 (+ 3,3 %), počet neobydlených bytů však vzrostl z 371 512 na

540 327 (+ 45,4 %!) a podíl se zvýšil z 9,1 % na 12,4 % úhrnu bytového fondu. Prakticky to znamená, že každý osmý byt byl v roce 2001 v kategorii neobydlených! Na 1 000 obyvatel bylo v roce 1991 396 bytů, resp. 360 trvale obydlených bytů, v roce 2001 byla **vybavenost** 424 bytů, resp. 372 trvale obydlených bytů.

Výsledky sčítání **domů a bytů** jsou předmětem kontroverzních závěrů o dostatku nebo nedostatku bytů v České republice, o spolehlivosti statistiky bytové výstavby včetně statistiky úbytků bytů, ale také o spolehlivosti cenových údajů. Vysoký přírůstek bytů ve srovnání s intercenzální statistikou bytové výstavby navozuje pochybnosti o výchozím základu skutečného počtu bytů v roce 1991, částečně i bytů sečtených v roce 2001. Srovnávací údaje o bilanci a položkách bilance počtu bytů v roce 1991 a 2001, o čistém přírůstku a konečném cenovém stavu v roce 2001 vedou k závěrům o nutné opatrnosti při hodnocení dat za rok 2001, ale i rok 1991. Teprve konečné (definitivní) zpracování dat o bytovém fondu umožní podrobnější analýzu a dá za pravdu jedné ze stran ve sporu o věrohodnosti údajů sčítání domů a bytů.

Argumenty vysvětlující zjištěné značné a částečně nepravděpodobné rozdíly v bilanci bytového fondu 1991 – 2001 vycházejí z několika postcensových sond v terénu, které ukazují, že evidence objektů sčítání v roce 2001, provedené Českým

statistickým úřadem, byly mnohem důkladnější než v předcházejících censech a i ve sčítání 1991, což zdůvodňuje nárůst sečtených domů a bytů v roce 2001. Prověřování výchozích podkladů pokračovalo i v létě 2001, ale dosud nebyla zpracována definitivní hodnotící zpráva. Stane se tak zřejmě až u příležitosti prezentace konečných výsledků sčítání. Lze mj. předpokládat, že definice objektů podléhajících sčítání, resp. její výklad, se v roce 1991 a 2001 lišil. Lišil se patrně i výklad „obydlenosti“ a „neobydlenosti“ a také rozlišování objektů určených k rekreaci a vynětí z bytového fondu ap.

Je také zřejmé, že faktické **důvody neobydlenosti bytů budou rozdílné ve venkovských obcích a ve městech**, zejména pak ve velkoměstech. Dosavadní poznatky, ověřené rozhovory s představiteli venkovských obcí a měst to potvrzují, ale nelze z nich odvodit jakoukoliv kvantifikaci. Přitom počet neobydlených bytů, u kterých nebyl zjištěn důvod neobydlenosti, představoval poměrně rozsáhlý soubor. Konkrétně šlo o 184 tis. bytů, z toho ve městech s 10 tis. a více obyvateli to bylo 89 tis. bytů a ve venkovských obcích do (2 000 obyvatel) to bylo téměř 60 tis. bytů. Počty neobydlených bytů s nezjištěným důvodem neobydlenosti jsou velmi vysoké (představují sumu vyšší než sedmileté období dokončených bytů), a proto je záhodno dodatečně zjistit o jaké příčiny neobydlenosti jde, jaký je technický stav těchto bytů ap.

Údaje o **zvýšení kvality** bydlení proti roku 1991 a předešlým sčítáním jsou **příznivé**. Obytná plocha trvale obydleného bytu se mezi rokem 1991 a 2001 zvýšila ze 45,9 m² na 47,3 m²; počet obytných místností na jeden byt se sice nezvýšil a zůstal na 2,66 místnosti na byt, ale znamenalo to, že průměrná velikost jedné obytné místnosti vzrostla. Demografický vývoj 1991 – 2000 vedl k tomu, že průměrné zalidnění bytu kleslo z 2,78 osob na 2,69 osob. Na jednu osobu v bytě připadlo 17,58 m² obytné plochy proti 16,50 m² v roce 1991 a proti 1,06 osob na jednu obytnou místnost připadá nyní pouze 1,01 osob.

Tuto informaci rozšiřujeme o několik synoptických přehledů, vyjadřujících pozici konkrétního města v rámci souboru okresních měst a měst s 10 000 a více obyvateli ve vybraných stavových či vývojových ukazatelích.

Konečné (definitivní) výsledky sčítání lidu, domů a bytů 2001 budou zpracovávány postupně podle okresů a také tak publikovány, mj. na Internetu. Celostátní data budou k dispozici během dvou let.

Alois Andrle

1) *Předběžné výsledky sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001. Praha, červenec 2001. Kód publikace 4101-01. 64 s., grafy. 200,- Kč.*